

3. Кашуба В.А. Профилактика и коррекция нарушений пространственной организации тела человека в процессе физического воспитания: монография / В.А. Кашуба, А.Б. Жедду // К. : Знання України, 2005. – 158 с.
4. Фізичне виховання студентів : навч. пос. / під заг. ред. В.М. Корягіна. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 494 с.
5. Шанковський А.З. Корекція тілобудови студентів в процесі фізичного виховання з урахуванням стану їх постави / А.З. Шанковський // автор. дис.....канд. з фіз. вих. спец. 24.00.02. – НУФВС, 2018. – 25 с.
6. Allington N.J. Adolescent idiopathic scoliosis : treatment with Wilmington brace / N.J. Allington, J.R. Bowen. // J. Bone Joint Surg. – 2005. – Vol. 78. – 1061 p.
7. Amade-Escot C. Research on content in physical education : theoretical perspectives and current debates / C. Amade-Escot // Physical Education & Sport Pedagogy. – 2007. – Vol. 12. – Is. 3. – P. 185-204.
8. Ayers S.F. High School Students' Physical Education Conceptual Knowledge / S.F. Ayers // Research Quarterly for Exercise and Sport. – 2004. – 75(3). – P. 272-287.
9. Ellsworth J.E. The influence of bodily posture on mental activities / J.E. Ellsworth // New York : The Science Press, 2011. – 55 p.
10. Kasperczyk T. Metody oceny postawy cialo / T. Kasperczyk // Krakow: SKRYPTOWENR, 2000. – P. 65-179.

References:

1. Boiko, DV. (2012). Current status and prospective directions of improvement of physical education of students of higher educational institutions of Ukraine of III-IV accreditation levels. Pedagogics, psychology and medical-biological problems of physical education and sports, 1, 22-25.
2. Kashuba, VA. (2003). Biomechanics of body structure. Kiev: Olympic Literature, 260.
3. Kashuba, VA, & Jeddu, AB. (2005). Prevention and correction of violations of the spatial organization of the human body in the process of physical education: monograph. K.: Knowledge of Ukraine, 158.
4. Physical education of students / Ed. VM. Koryahin (2018). Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House, 494.
5. Shankovsky, AZ. (2018). The Correction of the Body Structure of Students in the Process of Physical Education, Considering the State of Their Posture: author. diss. of sciences in physical education and sport 24.00.02. National University of Ukraine on Physical Education and Sports, 25.
6. Allington, NJ, & Bowen, JR. (2003). Adolescent idiopathic scoliosis : treatment with Wilmington brace. J. Bone Joint Surg, 78: 1061.
7. Amade-Escot, C. (2007). Research on content in physical education : theoretical perspectives and current debates. Physical Education & Sport Pedagogy, 12(3): 185-204.
8. Ayers, SF. (2004). High School Students' Physical Education Conceptual Knowledge. Research Quarterly for Exercise and Sport, 75(3): 272-287. DOI: 10.1080/02701367.2004.10609160.
9. Ellsworth, JE. (2011). The influence of bodily posture on mental activities. New York : The Science Press, 55.
10. Kasperczyk, T. (2000). Metody oceny postawy cialo. Krakow: SKRYPTOWENR, 65-179.

УДК 796.06+341(477)

Корольова М.В.

**кандидат юридичних наук, проректор з науково-педагогічної роботи,
Харківська державна академія фізичної культури**

РОЗВИТОК СПОРТИВНОГО ПРАВА У МІЖНАРОДНОМУ СПІВТОВАРИСТВІ ТА В УКРАЇНІ

У статті охарактеризовано сучасні наукові положення щодо розвитку спортивного права у міжнародному співтоваристві та створення спортивного арбітражу в Україні. З'ясовано, що в умовах відкритості та глобалізації швидко мінливого світу виникла необхідність формування галузі спортивного права в Україні, невід'ємною складовою частиною якого є, перш за все, створення єдиного спортивного арбітражного органу. Визначено та обґрунтовано організаційно-правові умови створення спортивного арбітражу в Україні, зокрема: з'ясування місця спортивного арбітражу у системі судової влади, форма діяльності, правовий статус, ролі, переваги, нормативно-правова база. Установлено, що існуючі гідності і переваги спортивного арбітражу залишаться всього лише декларативними заявами, якщо не будуть встановлені об'єктивно обґрунтовані в загальній теорії складних систем положення, що визначають єдині правові основи управління системою взаємозумовлених відносин.

Ключові слова: спортивне право, спортивний арбітраж, третейський суд, спортивні спори.

Корольова М.В. Развитие спортивного права в международном сообществе и в Украине. В статье охарактеризованы современные научные положения относительно развития спортивного права в международном сообществе и создания спортивного арбитража в Украине. Установлено, что в условиях открытости и глобализации быстро меняющегося мира возникла необходимость формирования отрасли спортивного права в Украине, неотъемлемой составной частью которой является, прежде всего, создание единого спортивного арбитражного органа. Определены и обоснованы организационно-правовые условия создания спортивного арбитража в Украине, в частности: определено место спортивного арбитража в системе судебной власти, форма деятельности, правовой статус, роли, преимущества, нормативно-правовая база. Установлено, что существующие достоинства и

преимущественно спортивного арбитража остануться всего лишь декларативными заявлениями, если не будут установлены объективно обоснованные в общей теории сложных систем положения, определяющие единые правовые основы управления системой взаимозависимых отношений.

Ключевые слова: спортивное право, спортивный арбитраж, третейский суд, спортивные споры.

Korolova M. The development of sports law in the international community and in Ukraine. The article describes the modern scientific provisions regarding the development of sports law in the international community and the creation of sports arbitration in Ukraine. It was established that in the conditions of openness and globalization of a rapidly changing world, the need arose for the formation of the sports law industry in Ukraine, an integral part of which is, first of all, the creation of a single sports arbitration body. The organizational and legal conditions for the creation of sports arbitration in Ukraine are defined and justified, in particular: the place of sports arbitration in the judiciary is determined, the form of activity, legal status, roles, advantages, regulatory framework. It has been established that the existing advantages and advantages of sports arbitration will remain only declarative statements, unless the provisions objectively substantiated in the general theory of complex systems that determine the unified legal framework for managing a system of interdependent relations are established.

Key words: sports law, sports arbitration, arbitration, sports disputes.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Накопичений досвід і теоретичні знання у сфері фізичної культури і спорту дозволяють не тільки більш широко і обґрунтовано оцінювати значимість явищ, що відбуваються, а й прогнозувати спрямованість їх розвитку. Для вирішення цього завдання виникає необхідність звернення до сучасних наукових тлумачень загальної теорії систем, що самоорганізуються, та процесів з питань узгодження відповідності використовуваних методів дослідження складності поставлених завдань.

Виникнення професійного спорту як спеціального виду професійної діяльності, яка в даний час набуває широкої популярності і потрапляє в ранг престижних професій, несе в собі соціально затребувані взаємозумовлені зобов'язання щодо задоволення необхідних потреб, в яких взаємодіє велика кількість людей, які мають різну професійну спрямованість своєї діяльності. Їх взаємозумовленість у всьому своєму різноманітті пов'язана з оплатою праці професійного спорту, що входить в економічну складову державної системи відносин. Управління цими відносинами вимагає формування галузі спортивного права. Формування галузі спортивного права в Україні має певну специфіку, що і становить сутність досліджуваної проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій вчених, що займалися даною проблемою (О'Коннор, И. Макдермотт [6]; П.М. Сенге [13]; Ю.П. Адлер, В.Ю. Смелов [1]) свідчить, що сьогоденні проблеми є результатом помилкових "вчорашніх рішень". Досить часто зустрічаються помилки, пов'язані з неузгодженістю у часі і просторі причини і слідства. Зокрема, щодо сфери фізичної культури та спорту науковий інтерес у літературі викликають дослідження, пов'язані з формуванням спортивного права та системи міжнародного спортивного арбитражу [12, 16]. У працях закордонних дослідників Helen Jefferson Lenskyj [15], Matthew Buckle [17] знаходимо, що відмінною рисою практично всіх спортивних арбитражних центрів є їх особливе місце у системі третейських судів.

Мета дослідження – охарактеризувати сучасні наукові положення щодо розвитку спортивного права у міжнародному співтоваристві та створення спортивного арбитражу в Україні.

Методи та організація дослідження. Проведений теоретичний аналіз і узагальнення літературних джерел дав змогу з'ясувати стан вивченості досліджуваної проблеми. Аналіз документальних матеріалів, зокрема законодавчих та статутних документів дозволив охарактеризувати проблемне поле створення спортивного арбитражу в Україні. Метод історизму дав можливість розглянути виникнення та особливості спортивного арбитражу. Застосування методу аналогії досліджуваних закономірностей та системного аналізу дозволили створити теоретичне підґрунтя для обґрунтування розвитку спортивного права у міжнародному співтоваристві та в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. У своїх працях відомі вчені Дж. Пеффер та Р. Саттон [7] розглядають найбільш поширені і руйнівні помилки сучасного менеджменту, до яких відносяться: безсистемний бенчмаркінг; сліпе слідування рецептам, успішним в минулому; глибоко вкорінені, але необґрунтовані погляди. Усі ці помилки, як відзначають автори, викликані єдиною причиною: відсутністю системного підходу у більшості менеджерів.

На ряд розповсюджених помилок звертає увагу Ф. Розенцвейг [11] у своїй книзі "Ефект ореолу". На це ж звертає свою увагу Дж. Гараедаги [2], вказуючи, що: "Не можна навчитися чомусь або, якщо робити все правильно ... організації та окремі особи, які не дозволяють помилятися, ніколи нічому не навчаються". Тобто, покладаючи завжди провини на інших за свої помилки, вони відмовляються вчитися. При цьому він наводить як приклад виконавчі органи свого уряду. Істотне зауваження в його роботі полягає в систематизації поширених помилок, які зводяться у нього до помилок двох типів: помилки здійснення і помилки нездійснення. Помилки здійснення відбуваються тоді, коли організація або індивід робить щось, чого не слід було б робити. Помилки нездійснення відбуваються тоді, коли організація або індивід не робить того, що слід було б робити. При цьому наголошується, що помилки нездійснення є більш суттєвими. Деградація і невдачі організації завжди є наслідком того, що вони чогось не зробили, що, на нашу думку, характерно для даного періоду формування галузі спортивного права у міжнародному співтоваристві.

Істотним фактом, який відзначають автори [13], як ключовий у системі обліку в західному світі полягає в тому, що в ньому фіксують тільки помилки здійснення, найменш важливі з двох типів помилок. Вони не реєструють помилки нездійснення. Тому несхвально ставлячись до помилок здійснення, менеджер намагається не зробити чогось, що не слід робити. Так як помилки нездійснення не реєструється, то вони проходять непоміченими. А якщо і помічені, то

відповідальність за них настає зрідка. Це призводить до того, що мінімізуються помилки здійснення, або перекладається відповідальність за їх здійснення на інших. У цьому відзначається головна причина коли організація і люди не навчаються системного мислення у ході своєї практичної діяльності.

В умовах сьогодення відкритості та глобалізації швидко мінливого світу виникла необхідність формування галузі спортивного права України. Невід'ємною складовою частиною спортивного права є, перш за все, створення спортивного арбітражу в Україні. Проблеми та шляхи їх вирішення, спрямовані на створення спортивного арбітражу в Україні є досить складним завданням, яке можна реалізувати тільки завдяки спільним зусиллям державних та громадських органів управління у сфері фізичної культури та спорту. Для реалізації даного завдання передусім необхідно осмислення і вирішення низки завдань методологічного та організаційного характеру, зокрема визначення місця спортивного арбітражу у системі судової влади [12].

Відповідно до Цивільного Кодексу України захист порушених чи оскаржених цивільних прав здійснюється відповідно до підвідомчості справ, встановленого процесуальним законодавством, судом, арбітражним судом або третейським судом [14]. Специфіка української системи судової влади у поєднанні зі специфікою сфери фізичної культури та спорту дають підставу зробити єдино можливий висновок, що діяльність спортивного арбітражу може бути організована тільки у формі третейського суду. Різноманіття сфери спорту, широкий спектр і значна кількість виникаючих в ньому конфліктів роблять необхідним створення спортивного арбітражу у формі постійно діючого третейського суду, представленого юридичною особою.

Відповідно до Цивільного Кодексу України юридичними особами можуть бути організації, котрі переслідують одержання прибутку як основну мету своєї діяльності (комерційні організації) або не мають одержання прибутку як такої мети і не розподіляють отриманий прибуток між учасниками (некомерційна організація) [14].

Відповідно до Цивільного Кодексу України некомерційні організації можуть створюватися у формі споживчих кооперативів, громадських або релігійних організацій, що фінансуються власником установ, благодійних та інших фондів, а також в інших формах, передбачених законом [14].

Функціональна спрямованість діяльності спортивного арбітражу найбільш повно відповідає такій формі некомерційної організації, як фонд, тому що відповідно до Цивільного Кодексу України фонд це некомерційна організація, яка не має членства, заснована громадянами і (або) юридичними особами на основі добровільних майнових внесків, яка має соціальні, благодійні, культурні, освітні чи інші суспільно корисні цілі [14].

До суперечок, які вирішуються арбітражним, а, отже, і третейським, судом, відносяться різноманітні конфлікти, що мають місце у сфері фізичної культури та спорту: про зміну умов або розірвання договорів; про невиконання або неналежне виконання зобов'язань; про відшкодування збитків; про визнання недійсними ненормативних актів державних та інших органів, які відповідають законам і іншим нормативним правовим актам і порушують права і законні інтереси організацій і громадян; про захист честі, гідності, ділової репутації та багато інших [5, 12].

В основі формування і діяльності третейського суду лежить принцип добровільності і довірливості сторін до органу, що розглядає суперечку. Зміст цього принципу виражається не тільки в праві сторін передати суперечку на розгляд третейського суду, а й в праві брати участь у формуванні третейського суду, у визначенні порядку вирішення спору, у погодженні процедури розгляду спору та ін. [10].

Поняття спортивний арбітраж також неоднозначне і в залежності від конкретних обставин може виконувати різні ролі - звичайного арбітражу, апеляційного арбітражу, примирителя, консультанта. У більшості країн світу, особливо там, де арбітражні суди створені не тільки в національних олімпійських комітетів, а й в національних федераціях з видів спорту, вони в тій чи іншій мірі реалізують всі названі вище ролі. Ряд країн, наприклад Франція, є винятком, віддаючи пріоритет в діяльності спортивного арбітражу виконання ролі примирителя [16].

При такій значній варіативності ролі спортивного арбітражу виникає суттєва помилка в розподілі обов'язків різного рангу адміністративних і третейських судів незалежно від того, чи йде мова про галузь спортивного права, чи будь-яку іншу галузь права.

Ця причина полягає у тому, що в різних сферах людської діяльності існує ієрархія систем різних рівнів складності і за умови впорядкованої складності можна говорити про їх ранги. Незалежно від досягнутих успіхів у вивченні рівня системної ієрархії виникає завжди необхідність в загальній теорії систем. Концепція загальної теорії систем або науки про систему, яка була сформована в 30-роки ХХ століття Л. Берталанфі, займалася пошуком загального підходу до великих систем абсолютно різної природи від інженерних комплексів до соціального суспільства і була побудована на основі загальнонаукового поняття "система", охоплюючи при цьому всі спеціалізовані теорії систем, об'єднуючи різні аспекти поведінки і використовуючи при цьому метод аналогії математичного моделювання [6].

Щодо цього положення Дж. Гарраедагі [2] відзначав, що при ускладненні системи сприйняття всієї інформації неможливо, при цьому необхідно використовувати інформацію від попереднього рівня не за оцінкою стану її параметрів, а контролювати кінцевий результат їх взаємодії як деякого критерію подібності отримання еквівісентних результату їхньої поведінки. Також обґрунтування системного підходу засноване на тому, що все складається з взаємодіючих підсистем (елементів). У цьому випадку підсистема розглядається як окремий динамічний елемент в цілому. Цілому віддається перевага перед складовими елементами і так по всіх рівнях ієрархії в організації загальної системи.

Звісно ж, що на даному етапі спортивний арбітраж в Україні може і повинен виконувати наступні ролі: звичайного арбітражу, примирителя, консультанта. Надалі, в разі створення спортивних арбітражів у федераціях з видів спорту, він може почати виконувати і роль апеляційного арбітражу [12]. Разом з тим, хоча третейський суд і не входить в систему судової влади в Україні, будучи за своєю суттю позадержавним інститутом, його рішення наділені силою акта, виконання

якого гарантується державним механізмом, зокрема арбітражним судом. Нормативно-правова база діяльності спортивного арбітражу, представляється основними нормативно-правовими документами, що регламентують діяльність спортивного арбітражу, в число яких повинні входити: Господарський процесуальний кодекс України [3]; Закон України «Про третейські суди» [10]; Закон України «Про господарські суди» [9]; Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» [4]; положення (статут), регламент та інші документи [8], що встановлюють процедуру розгляду спорів конкретним третейським судом.

Висновок. Існуючі гідності і переваги міжнародного спортивного арбітражного суду і проголошені головні принципи такі як: незалежність судів від виконавчої влади; принцип змагальності сторін; об'єктивності і всебічності судочинства залишаються всього лише декларативними заявами, якщо не будуть встановлені об'єктивно обґрунтовані в загальній теорії складних систем положення, що визначають єдині правові основи управління системою взаємозумовлених відносин, які породжують необхідність державної їх організації. З'ясовано, що в даний період глобалізації взаємозумовленості спільних відносин у всіх сферах життєдіяльності йде природна для цього процесу конкурентна боротьба за пріоритетність панівного становища. Однак справжня справедливість «національного» характеру вирішення спорів, зокрема й у сфері фізичної культури та спорту можлива, тільки в сфері публічного міжнародного права, заснованого на об'єктивній системі збору і обробки інформації про предмет конфліктних ситуацій не на стадії необхідності їх судового розгляду, а на етапі формування в джерелі, що породжує норму права. Визначено, що основним недоліком даного судового діловодства є відсутність необхідного рівня спостережливості за ходом розвитку конфлікту, який виник на рівні вихідної ситуації та причин його виникнення. Це є завданням конкретного локального рівня організації соціальних відносин, що займає нижчий ранг в загальній ієрархії вертикальної структури влади. Вирішення цього завдання визначається забезпеченням процесу достатньої спостережливості, що з наростаючою деталізацією здійснюється в міру зниження рангу ієрархії формування основ влади і більш доступного контролю і збору необхідної паспортизації про структурно-функціональні взаємини усіх членів локалізованого організованого колективу.

Установлено, що сьогодні існують всі необхідні і достатні умови вирішення вищезазначеного завдання. Наявність сучасної техніки, розроблених основ загальної теорії систем, її методів і принципів, що забезпечують об'єктивність оцінки причин накопичення конфліктних відносин, дозволяють створити єдину "наднаціональну" міжнародну правову організацію в сфері публічного міжнародного права, покликану дотримуватися права і свободи людини.

Перспективами подальших розвідок у цьому напрямку є створення більш ефективної правової основи організації системи управління спортивними клубами, федераціями та діяльності арбітражних і третейських судів в спорті як державну, так і єдину міжнародну систему, яка об'єднає в єдине правове поле усі державні системи.

Література

1. Адлер Ю. П., Смелов В. Ю. Системное статистическое мышление: сложные системы и статистическое мышление / Ю.П. Адлер, В.Ю. Смелов : уч. пособ. - М: Изд Дом НИТУ «МИСИС», 2017. - 88 с.
2. Гараедаги Дж. Системное мышление. Как управлять хаосом и сложными процессами. Платформа для моделирования архитектуры бизнеса / Дж. Гараедаги. – Минск: Гревцов Букс, 2010. - 480 с.
3. Господарський процесуальний кодекс України / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> (дата звернення: 18.09.2019).
4. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» : Закон України від 15 грудня 2017 р. № 4002-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12> (дата звернення: 19.10.2019).
5. Кузин В.В., Кутепов М.Е., Холодняк Д.Г. Спортивный арбитраж / В.В. Кузин, М.Е. Кутепов, Д.Г. Холодняк. - Москва : Физкультура, образование и наука, 1996. - 165 с.
6. О'Коннор Дж., Макдермонтт И. Искусство системного мышления. Необходимые знания о системах и творческом подходе к решению проблемы / Дж. 3. О'Коннор, И. Макдермонтт / Пер. с англ. - М.: Альпина Бизнес. Букс, 2005. - 256 с.
7. Пеффер Дж., Саттон Р. Доказательный менеджмент: новейшие концепции управления от Гарвардской школы бизнеса / Дж. Пеффер, Р. Саттон. - М.: Эксмо. - 384с.
8. Про внесення змін до Арбітражного процесуального кодексу України : Закон України від 21 червня 2006 р. № 2539-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2539-14> (дата звернення: 23.09.2019).
9. Про внесення змін до Закону України "Про арбітражний суд" : Закон України від 1 червня 2002 р. № 2538-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2538-14> (дата звернення: 15.10.2019).
10. Про третейські суди : Закон України від 5 жовтня 2016 р. № 1701-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15> (дата звернення: 5.11.2019).
11. Розенцвейг Ф. Эффект ореола... и другие восемь иллюзий, вводящих менеджеров в заблуждения / Ф. Розенцвейг / Пер. с англ., 2е изд. - Best Business Books, 2008. - 252 с.
12. Саннікова М. Організаційно-правові умови створення спортивного арбітражу в Україні / М. Саннікова // Слобожанський науково-спортивний вісник. - Харків: ХДАФК, 2019. - №2. - С. 64–68.
13. Сенге П. М. Понятная дисциплина: искусство и практика самообучающейся организации / П. М. Сенге / Пер. с англ., 2е изд. - М.: ЗАО "Олимп-Бизнес". - 448 с.
14. Цивільний кодекс України / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 31.08.2019).
15. Helen Jefferson Lenskyj. Sport exceptionalism and the Court of Arbitration for Sport / Lenskyj Helen Jefferson // Journal of Criminological Research, Policy and Practice. 2018. - VOL. 4 - NO. 1 - pp. 5-17, DOI 10.1108/JCRPP-01-2018-0002.

URL:

https://www.researchgate.net/publication/322595826_Sport_exceptionalism_and_the_Court_of_Arbitration_for_Sport/download (дата звернення: 4.09.2019).

16. Law in Sports: International Sports Arbitration // Newsletter Hergüner Bilgen Özeke Attorney Partnership. – 2017.

URL: <https://s3.amazonaws.com/documents.lexology.com/13e1f729-4ad7-4977-949f-597679774e59.pdf> (дата звернення: 12.02.2019).

17. Matthew Buckle. Court of arbitration for sport (CAS) / Buckle Matthew // Norton Rose Fulbright Logo Search.

URL: <https://www.nortonrosefulbright.com/en/knowledge/publications/048b7aeb/court-of-arbitration-for-sport-cas> (дата звернення: 10.10.2019).

References

1. Adler, Yu. P., Smelov V. Yu. (2012), "System statistical thinking: complex systems and statistical thinking": uch. posob. M: Yzd Dom NYTU «MYSYS», 88 p. (in Russ.).

2. Haraedahy, Dzh. (2010), "Systemic thinking. How to control chaos and complex processes. Platform for modeling business architecture". Platforma dlia modelyrovanyia arkhitektury byznesa. Mynsk: Hrevtsov Buks. 480 p. (in Russ.).

3. Hospodarskyi protsesualnyi kodeks Ukrainy / Zakonodavstvo Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> (data zvernennia: 18.09.2019). (in Ukr.).

4. Zakon Ukrainy «Pro mizhnarodnyi komertsiiiny arbitrazh» : Zakon Ukrainy vid 15 hrudnia 2017 r. № 4002-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12> (data zvernennia: 19.10.2019). (in Ukr.).

5. Kuzyn, V.V., Kutepov, M.E., Kholodniak, D.H. (1996), "Sports Arbitration" Moskva : Fyzkultura, obrazovanye y nauka, 1996. 165 p. (in Russ.).

6. O'Konnor, Dzh., Makdermontt, Y. (2005), The art of systems thinking. Essential knowledge of systems and a creative approach to solving a problem . Per. s anhl. - M.: Alpyna Byznes. Buks. 256 p. (in Russ.).

7. Peffer, Dzh., Satton, R. (2006), Evidence Management: The Newest Management Concepts from Harvard Business School. M.: Эkсмо. 84 p. (in Russ.).

8. Pro vnesennia zmin do Arbitrazhnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 21 chervnia 2006 r. № 2539-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2539-14> (data zvernennia: 23.09.2019). (in Ukr.).

9. Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy "Pro arbitrazhnyi sud" : Zakon Ukrainy vid 1 chervnia 2002 r. № 2538-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2538-14> (data zvernennia: 15.10.2019). (in Ukr.).

10. Pro treteiski sudy : Zakon Ukrainy vid 5 zhovtnia 2016 r. № 1701-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15> (data zvernennia: 5.11.2019). (in Ukr.).

11. Rozentsveih, F. (2008) "Halo effect ... and the other eight illusions that mislead managers" Per. s anhl., 2e yzd. - Best Buisness Books, 252 p. (in Russ.).

12. Sannikova, M. (2019) "Organizational and legal conditions for the creation of sports arbitration in Ukraine". Slobozhanskyi naukovo-sportyvnyi visnyk. Kharkiv: KhDAFK, 2019. №2. pp. 64–68. (in Ukr.).

13. Senhe, P. M. "Clear discipline: the art and practice of a self-learning organization". Per. s anhl., 2e yzd. - M.: ZAO "Olymp-Byznes". 448 p. (in Russ.).

14. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy / Zakonodavstvo Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (data zvernennia: 31.08.2019). (in Ukr.).

15. Helen Jefferson Lenskyj (2018), "Sport exceptionalism and the Court of Arbitration for Sport". Journal of Criminological Research, Policy and Practice. VOL. 4 - NO. 1 pp. 5-17, DOI 10.1108/JCRPP-01-2018-0002. https://www.researchgate.net/publication/322595826_Sport_exceptionalism_and_the_Court_of_Arbitration_for_Sport/download (data zvernennia: 4.09.2019). (in Eng.).

16. Law in Sports: International Sports Arbitration // Newsletter Hergüner Bilgen Özeke Attorney Partnership. 2017. URL: <https://s3.amazonaws.com/documents.lexology.com/13e1f729-4ad7-4977-949f-597679774e59.pdf> (data zvernennia: 12.02.2019). (in Eng.).

17. Matthew Buckle. "Court of arbitration for sport (CAS)". Norton Rose Fulbright Logo Search.

URL: <https://www.nortonrosefulbright.com/en/knowledge/publications/048b7aeb/court-of-arbitration-for-sport-cas> (data zvernennia: 10.10.2019). (in Eng.).